Контрольный экземпляр

813-12
209

КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРОЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«Свет» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера декз ● ЕРА, 1 ЯНВАРЬ, 1981 ШУ. ● № 1 (6287). ● Мах 2 кепк.

Поезд Уренгое кхаьчай

УРЕНГОЙ (Тюменски область). 29 декабрь (ТАСС корр. В. Жидков). Бохк бе болабевлар Сурхтера Уренгое бода 800 километр гарга бІаьв эшаниниъ.

Цуьра гаьнагІарча станце кхаьчай тахан эгара хьалхара поезд. Цо цига дІахотковлаьд вІашагІдехка туьв цІенош, оборудовани, материалаш. ГІулпхоша бохкза кхаьчьегама котало хьикнад: парте XXV съезда решени гІанйцаяр ца болата мастерал кегта да болаяр гьакъеьна, цІаьта таьхи рельсаш годеьнад ерригача трасса ДІоахкхала.

Чоаланаеча кхаьшна биллар ниъ. Цун трасса тахкъьлийай Малохуьеп — Сибаргіеп эрий эдача мотгІагІча ГІолла. Ца тІехьалъяьй тІех ца хоьлъуьча тушалаеп долхача хишен тІабода ниъ бийкача мехкдьлъгеп газ йоаллача моттагІех.

Ерригсоюзни ударни гІерс а хинна дІаэтгад Свердлов. Трассе кхаьчьегаш бе дуьнехка республикаш ирахлаш. Комсомольски путевкеегІа гІирс кхаьбеча ух эзараш кагий нахи мехкарийн. Хьинаре бу иу массане а болх: ниъ ши Сибаргіеп жьулдаседехкарча районан экономика дегІайолаларг. « Мехка легара вІокхагІЙолча Тюменски территориально-производственни комплекса лоарІкмегІара транспорти пха а хинна дІаэтгарба из.

Художника М. Лукьянова плакат. «Плакат» яха издательство ТАСС фотохроника.

СОВЕТСКИ ХАЛКЪА КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ДУВЦАР

Центральни телевиденеи Ерригсоюзни радиои гІолла Л. И. БРЕЖНЕВА даь кхамаьл

Дела ковкъостий, доттагІий!

1980 шера тІехьара минуташ такхІоолаш латт кремлевски куранташ тІа. ДІадолача шеро шийна дукхха хІама чулъецар: цига хилар халонаш халахетарша, толамаш дика хетараш. Бакъда, дегашка дика уйла йолаш накъвдоакхх вайиз.

Сийлахьа ленински юбилейни шера шоай на кхобеш дегаш айденеи кьыхьийгар советски каь. Цу пятилетке экономика дегІайолаеча керда бохкха тІа баьккхьа, халкъа вахара хьал-тоаленад. Керлача фусамашка заха хийнаь 50 миллионал совгІа сат. ДІаха а дегІаенай социалистически демократи. Вартийнача цхьан дезале дах Советски Союза хилъхаш. Йоагтіача бобраме лоаттало вай оборонноспособность.

Дег тІара баркал хилла заводашкеи фабрикашкеи, механизатра промышленашка, транспорте, хиъшкеи фермашкеи къьхьегаш, цІенош хьалдеш, накъъаш дехкаш, электростанцеш хьалъеш, духовни ганзаш хьакхоллаш, бераша хьехаш кхетам луш, наьха унакхІено лораеп, цар бат хозьеш мел волчов — социалистически Дахьенка долча гІулакха сакхетамеи беркатеи болх беш мел волчов.

Политически къьхьегамкеи хьинар чІоагІгІа айденна хьале КПСС XXVI съезлага кийчлуш ба мохк. Из хьахьокх хьатІайоагІаеча пятилетке 1990 шерага кхІоллалцеп СССР экономически социальни лелгІакхувлара керттерча лостямий проект ювнаро. Къьстта терхам тІабахийтаб Іилиа - технически прогресс сиъхьара, производстван эффективность лакхъьара, продовольственни проблема къоастараш, халкъа эша товараш дукхагІа арахецара, нах чубаха цІенош хьалларг.

Халкъа партии цаь хилар кхайкаде йиъза а бокъо а йолаш дІакхайкалу вай. Йохарг1оацача ну цхьоагІонах латт коммунизм бахьанде лоаттабева къовсаме вай керда толамаш доахиргІкилархх бола тешам.

Советски халкъо цхьан лагара къьобал а ю чІоагІгІа хьал а лоаш Коммунистически партен Советски паччахьалкхеи чуреи арахьарен ленински политика. Советски Союза арахьарча политико кхоачашде лерхІараш цІенеи, сийлеи гІуламхаш да. Дерригача халкъашта машар хилар ловш да вай. Кортамукъалеп, нийсхои, прогресса идеалаша вай тешаме хилар меттахьь даргдовдиш да. Кхоккам къьбдера, вІашш цхьана леладу гІулакхаш чІоагІдера цІенхаета тІехьа а Советски Союз, хІиъта цо чІоагІгІа «Ак» йоах герз Іовдира, империалистически политико гІулакхаш чоалхане дахарн конфликташ яраь.

Советски Союза дуьнеи тІа дукха дика доттагІий ба. Керда шу хьатІакхоачаш вай эгара дикагІа доле ловшаш доах социализма мехкий къьхьегамхошта, коммунистически, болхлой, къамал - демократически партешта, имперкъомаша, реакцеи, тІеха дуьхьалара берригача къовсакхоита.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета, СССР Лакхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета цІеларгІа турпалеп советски болхлой классса, сийлахьча колхозни ахархой, халкъа интеллигенце керда шу дакъъала дуьнаеп дег тІара ловша бокъо аз!

Шо могаш - мырша, дегаш гІоздальна хилар, къьхьегаме, деанача, творчестве оаш толамаш дахар лов сона!

Керлача шерера моарШал да революце, тІема, къьхьегама ветеранашка, докхха баркал а оал шоана, Дийлено сиъ а ду цуьг!

Советски къьхьнаеп ираз долашш дегаш гІоздальнеи хилар ловш цІенеча дег тІара ловша бокъо аз!

ДІайка моарШал ну банеи дикача советски кагиргхойка, Эскарен Флотен дешал долча бІухойка!

Дика мел дар хилар ловш ловш боаккх керда шу хьакхулача бус цхьайтталагІча пятилетка къьхьегама вахте латтараша, Советий Мехка сий дола довзоаш де лорадераша, вай хьамсарча лаьттанна гьаьна болаш болх бераша.

ХІара цІагІа, хІара дезале массеи а дика мел дарн барт - цхьоагІон хийла!

Керда шу дакъъала хилда шуна, новкъостий!

Керда ираз кхоачалда шуга!

КПСС XXVI СЪЕЗДА— ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАН

«КПСС XXVI-ма съезда сийлахь новкъо. КПСС XXVI-ма съезде — 26 хьинаре цІийлера дешнаш керда дезнаеп цІерга социалистически къа а йоаргІаеп къьхьегаш а Грозненски производственни цІийлин объединенин коллектив.

Хьинар ца ницкыл коллективо къьхьегаран дика толамаш дахар — 15 октябре оаза кхоачашбир пятилетке пятилетке задане, цІаьта планан сога 10,5 миллион сома продукци ера а кийчел.

Ваханан продукци арахецара 1980 шера план 22 декабре кхоачашбир, цІаьта планан сога 1299 эзар сома продукци ера а кийчел.

«Грозненгорэлектросетьстрой» объединин коллектив дикагІа къьхьегама толамашца маьлхенна гордена шера.

Пятилетка планан оаза кхоачашбир КПСС ЦК октябрьски (1980 ш.) Пленум хьаьвачаь деношка — 21-ча октябре, планан сога гІаьш миллионан маьхь продукци ера а сийлаь маьхьа а пхиъ кхаьй.

Дика да коллективе къьхьегама оасара пятилетка пятилетка къьхьегама вахте латтараша, Советий Мехка сий дола довзоаш де лорадераша, вай хьамсарча лаьттанна гьаьна болаш болх бераша.

ХІара цІагІа, хІара дезале массеи а дика мел дарн барт - цхьоагІон хийла!

Керда шу дакъъала хилда шуна, новкъостий!

Керда ираз кхоачалда шуга!

Пхоъдучи маьлхьенхетара план а хенан йоаззе—24 декабре кхоачашбир, цІаьта планан сога 500 эзар сома я.

Партен правительствен къьхьегандовл ечо Брежнева жоп а луш хІа а дуьхьгІа айденна кьынерча йолаеп дега а объединенин коллектине, хІаьта КПСС XXVI-ма съезда сийлахь нагІадезара тІехьа - социалистически дахарна цІенош-дергІмарг цено а ви.

А. БАКАДИНОВ,
Грозненски производственни цІийлин объединенин генеральни директор.

План 10-ча сентябре кхоачашбир коллективе.

1980-на шера городицци арахецарн из маьхьлехьарчаран план 30 декабре кхоачашбир оаза.

КПСС XXVI-ма съезда сийлаца нагІадезаре тІехьа дикагІа дезарна да тІа — 1-ча янв ниъ маьхьа гІирсбелла продукци арахецар. Уж «Грозненгорэлектросетьстрой» объединенин коллективе балха тІехьа.

Д. ТАРАСОВ,
«Грозненгорэлектросетьстрой» объединенин партекома секретарь.

Заводе арахецаш бола КССВ-1 ниъ химически реагенташ паччахьалкхеи дикагІа Знак йолаш кийчеи а учгІаш. Уж шера лаьккерча категореи бола из продукци райвода коллективо арахецаш цхьа эзар сомгІа тоаш. Хіанза паччахьалкхеи дикагІа Знак хьокхейта цийчъл я хьа - шина тайпара бола химически реагенташ. Уж арахецаш болдена заводе ерриге кийчеча продукце 76 процент яр паччахьалкхеи дикагІа Знак йолаш хиъшкеи а.

Б. ЛИДАЕВ.

ХЬАЛХАЛАТТАРАШТА—СОВГІАТАШ

1980 шера 16 декабре СССР Лакхехьарча Советан Президиума Указгіа 1980 шера хьалхарча ах хьаьвий продукташ дукхагІа ахарна кийчъарна болх кханнан социалистически дехкаран изобличаеча тоза - пайдехарна СССР орденаш медалаш кийкеп РСФСР хьалбай бохкамий хьалхалаттарий йоаххева группашна, иу дакъъе Нохч-ГІалгІай АССР гІолла:

Къьхьегама ЦІечу Байракха орден

Кусаев Иван Дмитриевич — Шелиновской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза бежа Іуна.

Жуков Григорий Григорьевич — Грозненски районна Старо - Юртовски птицефабрика директора.

Хьалхарча Доттагіалла орден.

Подлесная Нина Тихоновна — Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза хьалхарча лелачеран.

«Знак Почета» яха орден

Губаев Салиюла Махаевна — Наурски района «Терский» яа леладена совхоза войккагІовча йа Іуна.

Костоева Хьамида Аксета — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза доахрана.

Мамаев Ольга Николаевна — «Гудермесски» районна «Гудермесский» совхоза техника.

Къьхьегама Сийлаь III степенн орден

Гайсумова Яха Хамидовна — Шалински района «Московский» совхоза доирана.

Дахурова Юсапа Мадиевна — Грозненски районна «Грозненский-15» яхача совхоза доирана.

Анин Здрик Рубенович — Сунженски района «Красная Армия» яхача колхоза къьхьегамхо, цІезаза ялха да, ялха ноьке ялий саг ма ян. Шухуька сий ду цун ялха. Йіаштта дахаза херкан из халъхъ районни Совета депутатгІа, хІаьта орта Совета депутатгІа денна хенах. Хьамид колхоза правленеца а ва.

...ХьатІаххоч бІаьсти — юрт бакъдиа культурни кІезра лоаттабева къьокъаеп эгара бехкъокхамегІа йола ха. БІаьсти дена гуьтахь тІехьара культуре, ца а яьлча хуьрчаьчи хьуьнаьна лирд йол.

Къьхьегама Сийлаь II степенн орден

Гайсумова Яха Хамидовна — Шалински района «Московский» совхоза доирана.

Дахурова Юсапа Мадиевна — Грозненски районна «Грозненский-15» яхача совхоза доирана.

Доатуханов Джихна — Веденски район «Прогресс» яхача совхоза бежа Іуна.

Сигаури Зоя Тагировнана — Ачхой-Мартановски районна «Ванкумский» совхоза доирана.

«За трудовую доблесть» яхь медаль

Абакарова Курдена — Грозненски района «Куларийский» совхоза доирана.

Мельникова Нева Маго-медовна — Шелиновски района «Шелиновский» госхлебзавода отделени управляющ щена.

Одаева Осанна Золобовна — Наьрахоевски района «Знаменский» совхоза доирана.

Салаев Ибрахим Салиевич — Ножай-Юртовски района Орджоникидзе цІеларгІча колхоза бежа Іуна.

«За трудовое отличие» яхь медаль

Акаева Алгабина — Наурски района «Пригородный» яа леладена совхоза воккхагІовча йа Іуна.

Абгузова Марта Алмановна — Грозненски районна «Грозненский-15» яхача совхоза доирана.

Аьгуева Марта Алмановна — Грозненски районна «Грозненский-15» яхача совхоза доирана.

Аннин Здрик Рубенович — Сунженски района «Красная Армия» яхача колхоза къьхьегамхо, цІезаза ялха да, ялха ноьке ялий саг ма ян. Шухуька сий ду цун ялха. Йіаштта дахаза херкан из халъхъ районни Совета депутатгІа, хІаьта орта Совета депутатгІа денна хенах. Хьамид колхоза правленеца а ва.

...ХьатІаххоч бІаьсти — юрт бакъдиа культурни кІезра лоаттабева къьокъаеп эгара бехкъокхамегІа йола ха. БІаьсти дена гуьтахь тІехьара культуре, ца а яьлча хуьрчаьчи хьуьнаьна лирд йол.

Гайсумова Яха Хамидовна — Шалински района «Московский» совхоза доирана.

Дахурова Юсапа Мадиевна — Грозненски районна «Грозненский-15» яхача совхоза доирана.

Доатуханов Джихна — Веденски район «Прогресс» яхача совхоза бежа Іуна.

Габарова Іайна Закаевна — Грозненски районе Старо - Юртовски птицефабрика птичницана.

Калоева Ибрахіима - Либихане — Малгобеевски района «Ингушский» зерносовхоза доирана.

Зайцев Терпоил Бадуновича — Надтеречни районе «Минеральный» совхоза мотористгІоча йа Іуна.

Тха нигерыо

ДЕПУТАТ ХИЛАР АТТА ДЕКХАР ДАЦ

Уж деношка тха корреспондента хьанаьа хилар кІасаларйен нтталагІеи керлачеи СССР Лакхехьарча Совета депутатиа, СССР 50 шу дикнера цІеларгІча хьинаьдча кнаарстичапка Л. К. Черкуновна.

Лаьтта - Кузьминичча, ду толамаш дахь парте XXVI съезда накъайода нтталгІа пятилетке Дайолалуш «Мира дешнаш — дикала Знак!» яа болам республике хІабелабь йола шух ювлеш?

— Тха коллектива хьалленца цу девизагІа яхь леларлета чоагІа могадь тІаьнарг город Грозне мехтел, ерригача республике а. Цо йиш хилийтар производстве эффективности балха дикагІа лаьхьара тІабергьабь беш беш бола кІад а дикагІа боярна тІа банчча. Яхьа берига къьхьегамхой юкъеъзар, цар балха итогаш хан-ханнаьа г дьлар. Уж ета хьаьа Мирене, коллектива балха хьокхамаш терхалаш па Іеш, къьхьегама дисциплину телхарни бий-бат гьоьл. Цхьан дешнаш ахьча, полдействера морально - психологическ и е хьолаш минтаг ! хьоначІга массенара гІулакх а-хиина дІаотадаь.

Цунга хьежача да, завода коллективо чакъъашначча пятилетке дьяьа толамаш а. 10 декабре хьоначІъьлъ пхе пера плана, хІаьта из къьхьегача № 12 йолча цехо — 27 ноябре, планаз совгІа ехьай ах миллион гарга продукци дерригача № 12 йолча цехо — 27 ноябре, планаз совгІа ехьай ах миллион гарга продукци дерригача республикан социалистически пхьеь.

Сингера ХІаракар коммунистически кхьаьгегама ударница ди лелаелла шоай тІаийца социалистически дехкаран хьоначІщеш ва. КПСС XXVI съезда шийл болх йіабелабеча дийнахьа ихоьд энергетически баййал мара дІа да йоохІитар болх беркье, тІаьнгал тхо депутатгІа тІаийнад коьчъеІорта дезача отт гІулакх.

Йолча цехьера болгІа ницкъ керлаеп. ВоккхачІа йолча воІо колхозе шофер волаш болх бу. Ахьмадан (йіаьш шоай дас сонна — трактора тІа, вильхагІвола Мусса а механизатора гонаьд Іоманн ва.

Цаь харцъяьа а ца доалаш вазад бераш хьалхе, цхьо а йоалаш доакха хьинар ан. Ницкъ хьаьвала дезал хьалхабеш болча Фадимана «Мать героиня» яха цІи ешай Дахьено.

ХІара пятилетка дика тІехьхоачашеш хьавоагІа паччахьалкхенно Дахьен доноссйена сога гІатташа белгал па вовккхаш. Масала, цунна енкай Къьхьегама Шеча Байракх цІи «Знак Почета» ордена, дукха медалаш знаьнна.

СИЙ ДОЛА МЕХАНИЗАТОР

— Кагийча накапа къьмал дел ленински, коммунистически хьисаре мишта къьхьегаш - халеа неза, вьина сайга хьалтача, - вай колхоза

механизатора Одаев Хадиса Хьамида вахара, цо бекъ балхага хьенича кхочаан бе шоана аьле жоп ду аз. — Йиъх Сунженски районе Орджоникидзе цІеларгІча колхоза партийни организацие секретара М. Дзейтова. — Хьвнала къьхьегамхо, цезаза ялха да, ялха ноьке ялий саг ма ян. Шухуька сий ду цун ялха. ВІаштта дахаза херкан из халъхъ районни Совета депутатгІа, хІаьта орта Совета депутатгІа денна хенах. Хьамид колхоза правленеца а ва.

...ХьатІаххоч бІаьсти — юрт бакъдиа культурни кІезра лоаттабева къьокъаеп эгара бехкъокхамегІа йола ха. БІаьсти дена гуьтахь тІехьара культуре, ца а яьлча хуьрчаьчи хьуьнаьна лирд йол.

— Катийча накапа къьмал дел ленински, коммунистически хьисаре мишта къьхьегаш - халеа неза, вьина сайга хьалтача, - вай колхоза

Дас, накас беча хьехамга хьежка къьхьегама тІера. БокхагІчарца гІулакхаша болаш, аьнаьчина задуагІаш ба дезаа.

Колхозна ерригача коллективо а санна дег тІара къьобалбеш тІайийад коммуниста Одаев Хьамид «1961—1965-шерашка а 1990 шерага кхоачалца а СССР экономически социальни дегІайолаларга керттерча лостамаш» яха порте XXVI съездага йола КПСС ЦК проект. Цуьра жоп луш ягтлагІаьр санна цхьайталагІа пятилетка а хиналт хьалха — дин шера кхоачашбе лаьрхІад сий долча неханнаторо.

М. ХАМАТХАНОВ.

СУРТА ТІА: механизатор Одаев Хьамид.
Э. ТОЛМАЧЕВА сурт.

КЕРДА КОТАЛОНАШ ЙОАХАРГЬЯ

Тахан, доккхах а деш, ала йиш йолаш ба мехка эгара къаьнгІа йолча мехкадьта доаммача районе Нохч-ГІалгІайчен механизаттахой, иттагІча пятилетке хьадхаяка лъатта деккарш шоьш толамца кхоьачащдаь хиларя.

Канал хьалха кхоьачашьшьш иттагІча пятилетке. Планагіа контрольни цифрашта дакъоза лаьрхІа хиначул соьгІа деннад Дахьенна 4 миллион тонн соьгІа мехкадьтта 800 миллион кубометр механизаттаца хьайоагІа тазар.

Хіъаьта дерриг а лаьрхІача пхе шера мехка халъьа боьхкинга кхаьад 37 миллион тонн соьгІа мехкадьтан кондексаш, 13 миллиард кубометр гарга тазар. Декабрь бутт хьажиначул хана баьлар объединенеи лаьттан чеккш токхараш 10-га пятилетке программа кхоьачашьш. Кхоачашьшьш пхе шера йолу промышленни категоре мехкадьтта запасаш тІаьхитигІа ІадаьшІера тІаьн.

Кхоачашдаьд «Грознефть» коллектива хьалхашна оттадьа хинна генеральни деккар — хьадоаккха мехкадьта тІа-гІа нІежмглухта соцадар, шера 7—7,5 миллион тонна боьрамех гарга тазар. Декабрь бутт хьажиначул хана баьлар объединенеи хьаьд

Пхи шу хьалха бийцарех цIаьххьа а

БРИГАДА МУЛАШ

Нохч-ГIалгIай гIишлошгIеча уьялеле эттача дикагIа гIишлошкой бригада я № 2 йолча гIишлошгIашна управленера Социалистически Къаьхьегама Турпал Хазиев Шамсудин керте латта Ханкала Нурадилова цIеран йолча комсомольско - жигIалой колдекив. Бригада гIишлошкой дIаIача пIилгIетIаIа йолаелла дIьаьсса Ергисоюзни социалистически яхье хотбаьлаьнаш. Пхи шера план кхо шерех бен беттеч кхоачаш а яь. хIинца 1983 шера февраль беттера чотагIа къаьхьегам ба уьш.

Итгалгlча пилгlетча шерашка бригада гIишлохкоша хьалдаьча дуккхаза пIаштIара дальа пгт пIа-ла нерда вазар далладе 715 дезза. Уьш дерриге цIенош дIаеш тIехIиеча оцIена уьш эксплуатаце дIаделлад. ХIинца цар хаьал дуккха хьалха кхалдьдомкхаш лятт 155 квартире йола Ленина цIерга просвекта тIера пхьалха цIьа пIа. Цул совсIа, дIадаьлча пхе шера хьал я пь эксплуатаце дIаеннаб 630 мотт сараш - сборникаш. Из да дар КПСС XXVI съезда кIиндаь къьхьама совегlат.

Пятилетка шерашка Насапхана бригадина - «Коммунистически къаьхьегама коллектив» яха сийлен цIи еннай.

«Завода дикагIйола хьехамча» яха сийлен цIи еннай Султыгова Насапхана. Дуьххьа дIадаьлча пхе шера цо кийчаьв ткъьех слесарь-сборщик. Царех ба Тумгоева Зали, Богатырева Хьава, Измайлова Лида, мехIарашш. Дlаьлча пхе пилгIетте еннай Насапхана Къаьхьегама Сийлен лоьхIалгIча стеснна орден, соалха терний ва Нохч-ГIалгIай АССР Лаьхьедьарча Советта депутатгалла. Кхы церан цIе беттеч кхоачашкIор цо цIий пятилетка.

Б. ХОСТОЕВ.

ЗАВОДА ВЕТЕРАН

ГI. Ахриева цIеранга йолча «Электроинструмент» завод йолча бе дозделча денз цIий къаьхьегам я Султыгова Iайлий Насапхана, слесарий - сборщикий бригади. Элеткросверильни машинаш къаьрга ша кабель кийчаьв специализированни бригада я цо кулгалдер. Бригадина пондрадгIа къаьхьегам я цун коллектив. Цо бечча баллах тIеIа-на да сборочни цеха колхеспно боарамгIа къаьхьегаьгIо.

Заводе цIьаькха бох бен бригадира Насапхана, цун коьнчьастаца слесарашта - сборщикашта ца ба хоьш. Цуьнгахь уьш къаьхьета къежабу тIехьхьоьча уггаскIаста новкъостал де.

Итгалгlча пятилетка эзана хьалха ах шу хьалха кхоачаш а яь. тIехдоагIача шера августе беттера чотагIа къаьхьегам ба бригадера слесарашца Iа да дар КПСС XXVI съезда кIиндаь къьхьама совегlат.

Пятилетка шерашка Насапхана бригадина - «Коммунистически къаьхьегама коллектив» яха сийлен цIи еннай.

«Завода дикагIйола хьехамча» яха сийлен цIи еннай Султыгова Насапхана. Дуьххьа дIадаьлча пхе шера цо кийчаьв ткъьех слесарь-сборщик. Царех ба Тумгоева Зали, Богатырева Хьава, Измайлова Лида, мехIарашш. Дlаьлча пхе пилгIетте еннай Насапхана Къаьхьегама Сийлен лоьхIалгIча стеснна орден, соалха терний ва Нохч-ГIалгIай АССР Лаьхьедьарча Советта депутатгалла. Кхы церан цIе беттеч кхоачашкIор цо цIий пятилетка.

В. КОСТОЕВ.

Партех XXVI съездага йолча КПСС ЦК проект ловцан

ДЕРРИГА А САГА ДУХЬА

Советий Iаьхьа эттача шарахка мехка экономикин дерзIаларга хьехика социалкультурни сферин тоьшалий. Советски социальни Iалашон система дегIаюкъуьлча Вооруженни событи хилар 1956 шера хьоаржа паччахьалкхенан пенсеч дола Закон. Иштта бохка хьоаржа йолаелла дIа 1964 шера тIаийла колхозашца рабочи-интернаташа, инвалидаш кхаьлIа Закон а.

Паччахьалкхено йоаьхо ю дезала цкъа бахь йиш а йоцуш, хадаьнга гIо ишкел болча пахьа. дIа-ca лела машини йоацаш мегарбоначуьнга инвалидашца мах бохуш легковой автомашини. Иштта бовзла колхозни тед. Вахаре кхоачашкIо социальни гIо дерз духхьа кхыйола формаш.

Социалистически паччахьалкхен кхиамрашца бIаргIу-гу бохуьа а тIиша пенсе бе-харантта а къаьхьега жогарг-ниг паччахьалкхено пенсеби тела къаьнйача бюджетни ассигнованешна хилийача. 1979 шера паччахьалкхено социальни - Iалашон гIулакха 39.7 миллиард сом дIадаьнйитах. Уьхьа 1980 шера из цифра 43 миллиарда. хIоттаран 1981 шера социальни Iалашо яра 45.8 миллиард сом. дIадаьйита лерял, из мехка кIезачу пенсеби зорагIа яйдар пенсе тIена берригача инвалидашна.

Колхозхошан - цIьаькIагIча группа инвалидгIа гIулакх дар дуьхьа пар пенсенте 15 сом тогIаьккхйтад.

Цхьан хана колхозе болх бойуьйла пенсеи дезача хIинц уьш колхозчой бене а. Сийлахь-бохкочу Даймехка тIеи тIа моарш бовзабуьа шерой бохьо я пенсеи ййде.

Вайшца хIара шер-шера дуьхьало торонна хуьл еррига Iалашо паччахьалкхено ечар цIеношца - интернатанна къонгой, инвалидаш кхаьлIа бе.

Вай республике тIехьхьа-ча пачIарца цIе тайнарца цIе-нойнтернаташ 270 мотт йоаьа цIи корпус къаьстьой. Цул совгIа. Грозне городе цIьаькха цIа хьаьдеи латт 241 мотт.иг а йолаш.

1976 шера вай республике пенсионере Iалашо яра 67 миллион сом дIаьдоаш хиннадале. 1980 шера — 80 миллион сом.

Вай республике пенсешца пособеши хьожаделлца централизовани дI. Цу гIулакха лаьрхIа вIашагIьеллай республикански центр. Цу дIаруьйлаш паччахьалкхено деш дола гIо почтови отделенешкеи сберегательни кассашкеи тIоьIа.

КПСС XXVI съездя хьалхарча дешоша республикерча Iалашон органий заар гIоьтта саг чуяьаьлча. Иштта тептиво яьь йоаржайлий Iалат доаьдеи болх бара, пенсеи пособеши яйдеи болча наьа дикагIа гIулакх.

Заведующи Н. А. Абзаловой. Ленинскн—горяйн-къаьхьегама экспертиза (председатель лор С. А. Смирнова), къэнонитеи инвалидашгеи дало Катаймера цIа-интернат (директор И. П. Халюткина).

«1981—1985 шерашка а 1990 шерага хIоттаьлца а Советски Iалашон система дегIаюкъуьлча Вооруженни событи хилар 1956 шера хьоаржа паччахьалкхено ечар цIеношца - интернатанна къонгой, инвалидаш кхаьлIа бе.

Вай республике тIехьхьа-ча пачIарца цIе тайнарца цIе-нойнтернаташ 270 мотт йоаьа цIи корпус къаьстьой. Цул совгIа. Грозне городе цIьаькха цIа хьаьдеи латт 241 мотт.иг а йолаш.

1976 шера вай республике пенсионере Iалашо яра 67 миллион сом дIаьдоаш хиннадале. 1980 шера — 80 миллион сом.

Вай республике пенсешца пособеши хьожаделлца централизовани дI. Цу гIулакха лаьрхIа вIашагIьеллай республикански центр. Цу дIаруьйлаш паччахьалкхено деш дола гIо почтови отделенешкеи сберегательни кассашкеи тIоьIа.

КПСС XXVI съездя хьалхарча дешоша республикерча Iалашон органий заар гIоьтта саг чуяьаьлча. Иштта тептиво яьь йоаржайлий Iалат доаьдеи болх бара, пенсеи пособеши яйдеи болча наьа дикагIа гIулакх.

Заведующи Н. А. Абзаловой. Ленинскн—горяйн-къаьхьегама экспертиза (председатель лор С. А. Смирнова), къэнонитеи инвалидашгеи дало Катаймера цIа-интернат (директор И. П. Халюткина).

«1981—1985 шерашка а 1990 шерага хIоттаьлца а

Шерагlра шерага шерашш, толдуш, хозашш хьайоаьгIа Нохч-ГIалгIайчен столица город Грозный. Ух тIех, хьарча хана городе дуьхьа хьадду нйсаьа, шийтара вIашагIара дIа цIеношш. Къаьстта чIоагIа йоазарйоацаш хуьдаеннай Ленина цIе-гIа йола проспект. Нохч-ГIалгIайчен гIишлошгIеча цIьяна ухьаза дуккхаза вIашагIара дIа цIеношш хьадеш бе-венкарашш йолча Грузин-ски ССР гIишлоегIой а. ХIинца цар къаздьа йистедоа-хан латта цIеношш да иоанна ух сурта тIа туьш дараш.

И. ПЛИЖБА сурт.

КОММУНИСТИЙ ХЬАЛХЛЕНЦА

Ачхой-Мартеновски район «Новосельский» совхоза коллективе, КПСС XXV съезда решенеш кхоачаш а еш, 1979 шера 15 сентябре хакал хьалха кхоачашкIор продукце миссе тайна (сом, бакъдаьдарш, плат) денкхо-рен паччахьалкхенга дохкарен кттлагIча пятилетка планаш.

Совхозо паччахьалкхенга 5 шера дехнад 29074 тонн бакъдаьдарш, планагIа 20460 тонн дохка дезача, 15760 тонн сом, планагIа 11200 тонн бохка бозаче, 874 тонн плат, планагIа 400 тонн дохка дезача.

Эттара доарлхьаметгара участишца нийсаьа дIаттабаьб коммунистан. Цо шаг1ьелларча партийни пхе группо Iалашдер бригадай, звеньей, участкай коллективашни коммунисташа хьалхе лелеча. Партийни организацеи балха доарлхьаме дохка да надраш, цар гIулакхашна а политически моральни ихетамта а хьежка Хьехоркига, балгашш тIа дIаийбеча, къаьстьелга. Иштта болх бар бахьан долаш еррига звеньей кулгалхоша бехкокхаме хеташ леледу шоаште тIедилла гIулакх, планаш, плангин социалистически дехкараш кхоачашдолга.

Совхозе администрацеца цхьана партийни организице чакхдоаг бе-беча къамел болча къаьхьегамхоша коллективе-ца бертIаба болх бара тIелерадьа гIулакхаш. Кадраш кийчьара боарам лаьхIара уьлта тIайохийт. 1979 — 80 дIадаьр шера Iомийча бакъдаьдарш делладу 20 сан, сом делладу 25. эгIа декхарцоша 15 сан. совхозе яхача механизаторий курсашца 25 трактористе.

Совхозе дика вIашгIехьбаьлххий халхьа тIехьоамча-ной болх. Халхье тIехьоамча-на группа председатель ца коммунист Бакриев Лача. Халхье тIехьоамхой группайн постийн балха лостам тел. партбюро, администрацена новкъостад ду къаьхьегама дисциплина ца телхаьйтар, социалистически доалаьхьеш ха да еттийар духьа профилактически болх бу.

Верригаш а 54 сат ва халкъе тIехьоамча группашкеи поставшкеи. Халхье тIехьоамхой балха пе кулгалдеи тIаийца решенеш кхоачашкIор дикагIа хьежийта гIийрлаг тайп партбюро, итгалгIа пятилетка чакхйолача мера кхоачашдаьнна хьалхашца дехкараш кхоачашдора тIабераьбь лелабаьб болх. Социалистически доалаьхьеш ловцаьнна (слет) денкхо-рен паччахьалкхенга дохкарен совхозе.

Верригаш коммунисташ социалистически яхье хьалха кхоачаш. Шолг сингат, ков, зиллеш дIател цар кхоачарца, балха эффективности продуце дикалн лаккъар духьа ловтта-ча пIаьсса хотте пхет, хьанера организаторан кхоачашкIахкой хьехамча-ша ба уьш.

Совхозе социалистически тIехьа хотте пхет хиннаб лаьтта леладера культуре лаккъар духьа желаю яхь, продуцце дикалн дукхалн лаккъар духьа желаю яхь, кхиамрашш. Социалистически яхье чулацаш совхозе ерриге коллектив, из желаю бергашца, сенаьашта, участкашта юкъе.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеи-на цхьана администраце хIара шере «Социалистически яхье условеш» уьггаю, коьбаьнирашта моральни материальни поощрени елте белгаш а доаьдеи. Яхье итгаш ю хIара денна, хIара кIиранна. Цара бетта, яхье мотт-хьажарашта сийлен премеш тел. котбаьнирчий сийна байраха айо. Яхь лелаеча юкъаьгIа бригадаш', звеньей коллективаш. Цара тIеIаьрзаьб гIулакхаш. Цара яхь тайнай, шоайла дIа-ахь а ухьаш. № 1, № 3 йолча бригадай дикагIча коллективаш-ца новкъостаеттад дIаа тIехьоаздаьнга. Шиъ бохуш творчески лелабаьрах. Ишлиа-на, техницина, производстве хьажкхийтарашта харигIаьлларан балха юкъеяхьарах дикагIай толамаш дIаьдах Тепуриаев Мовлат Шамсудинович нерге латта № 3 йолча бригада коллективе. 1980 шера по хьал а нехьаь чуййад 1977 тонн бакъдаьдарш, планагIа 820 тонн дехкарчаша 1760 тонна сом — планагIа 784 тонни дехкарчаша 1000 тонни лаьрхIаге метте. 1356 тонн сом — планагIа 784 тонни дехкарчаша 1000 тонни лаьрхIаге.

Коммунист Чигарбиев Махьмада кулгалдеча № 1 йолча сом-бакъдаьдарш иэтеча бригада коллективе 706 тонн сом гулбаьб. планагIа 551 тонни дехкарчаша 700 тонни гулбе безача метте. 1096 тонн бакъдаьдарш чуйяьд дIаэнарча 766 тонни дехкарчаша 1000 тонни ца безача. Цу бригадина дошка дакъа дIаьлад бIаргIача совхозо планаш декхарашни дехкарашца. Совхозе шерра дегIаIойлаьлий мертгера профессеш йолча болхлой — бакъдаьдарш дехкарий, сом изберий, механизаторий яь.

Профессешта котбаьнирашта «ДикагIйола бакъдаьдарш леладер», «ДикагIйола сом лелабер», «ДикагIйола трактористе яха хIарара кара гела. Цхьа пIаьсса хотте, Къаьхьегама сийлен книжка тIа, сийлен Улла тIа дIаьлабу.

Администрацеи общественни организацешеи чIоагIа уйла пIаIойхийт социалистически яхь массанена а дIа-

Хlара бригада хоза хийг а дь - дошка социалистически дехкараш. Социалистически яхьх хьахиннарашца шерра дуно «Молнеи» тIа. «Къаьхьегама лестока» тIа. «Прогресс». «Социалистически яхьт окреи» яхча тIаьташ тIа.

Производстве хьалхалатарий опыт шин коммунистически къаьхьегама школе, хьалха латтача. опыта школе Iомаю. Партин правительствон дакхьа мах базЬ совхоза колхозни къаьхьегама. 1976 — 1979 шерашка вIашгIа дIаа-ва КПСС ЦК. СССР Министерстваи Совете, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тIе-ла ЦIе байраех ешнай, «Итгалгlча пятилетка ударник» яха знанни ешнай 115 сага. 9-чен 10-чен пятилетканна правительственни совгIатаи 57 сага. Совхоза творчески хьаннин хIинца айдне КПСС ЦК октябрьски (1980 шера) Пленуми решенеш.

Совхоза къаьхьегамхоша новкой автоматизаци. Иштта бовзла колхозни тед. Вахаре кхоачашкIо социальни гIо дерз духхьа кхыйола формаш.

Социалистически паччахьалкхен кхиамрашца бIаргIу-гу бохуьа а тIиша пенсе бе-харантта а къаьхьега жогарг-ниг паччахьалкхено пенсеби тела къаьнйача бюджетни ассигнованешна хилийача. 1979 шера паччахьалкхено социальни - Iалашон гIулакха 39.7 миллиард сом дIадаьнйитах. Уьхьа 1980 шера из цифра 43 миллиарда. хIоттаран 1981 шера социальни Iалашо яра 45.8 миллиард сом. дIадаьйита лерял, из мехка кIезачу пенсеби зорагIа яйдар пенсе тIена берригача инвалидашна.

Колхозхошан - цIьаькIагIча группа инвалидгIа гIулакх дар дуьхьа пар пенсенте 15 сом тогIаьккхйтад.

Цхьан хана колхозе болх бойуьйла пенсеи дезача хIинц уьш колхозчой бене а. Сийлахь-бохкочу Даймехка тIеи тIа моарш бовзабуьа шерой бохьо я пенсеи ййде.

Вайшца хIара шер-шера дуьхьало торонна хуьл еррига Iалашо паччахьалкхено ечар цIеношца - интернатанна къонгой, инвалидаш кхаьлIа бе.

Вай республике тIехьхьа-ча пачIарца цIе тайнарца цIе-нойнтернаташ 270 мотт йоаьа цIи корпус къаьстьой. Цул совгIа. Грозне городе цIьаькха цIа хьаьдеи латт 241 мотт.иг а йолаш.

1976 шера вай республике пенсионере Iалашо яра 67 миллион сом дIаьдоаш хиннадале. 1980 шера — 80 миллион сом.

Вай республике пенсешца пособеши хьожаделлца централизовани дI. Цу гIулакха лаьрхIа вIашагIьеллай республикански центр. Цу дIаруьйлаш паччахьалкхено деш дола гIо почтови отделенешкеи сберегательни кассашкеи тIоьIа.

КПСС XXVI съездя хьалхарча дешоша республикерча Iалашон органий заар гIоьтта саг чуяьаьлча. Иштта тептиво яьь йоаржайлий Iалат доаьдеи болх бара, пенсеи пособеши яйдеи болча наьа дикагIа гIулакх.

Заведующи Н. А. Абзаловой. Ленинскн—горяйн-къаьхьегама экспертиза (председатель лор С. А. Смирнова), къэнонитеи инвалидашгеи дало Катаймера цIа-интернат (директор И. П. Халюткина).

«1981—1985 шерашка а 1990 шерага хIоттаьлца а

ЛАРД ЙОЛЛАШ БА

«Джильна» яхача цIилнски шиннаш кхоачача сенсаш деларша шоай бохуьа аьттув балар лоархI Социалистически Къаьхьегама Турпала Муслиева Тамаре бригаде болх белга. Царна юкъе яхьметтеп официальни йоаца комнурс а эттай.

Духхьа цу бригаде кхай тIарча тохкаш чакхбаьнинай къона боллиоЙ: Дабуева Раиет, Сутарова Асиа, Бердуева Разет, Джабраилова Шайпма, Гапплева Сеният, кхыбарш. Сенсаш тIа болх бен хьалхагIа, шиолыи шерашка а бийзаб: хий дехинга, оасар делга керда тIулкех далар. Хlаьта а мертедар Т. Мусаевой бригаде Iомадир. Вешта, хlамах сакхувш йолча хьехамчан опытни сенсаш лелаечуьн предметни урокаш цIиккха а кхоачаш ца душ чуьа (ва гептара дика ухьмехкарта), хIинца аьлча дахох кхоачам бераш бешш дац яха.

Итгалгlча пятилетка чакхйолача шера муьл лаьцабар бригадо — 160 тех-тар долча лаьтта хIара гектара тIара 400 центнер мерза оалаш дала. Уьш шозза хIача дац яьнна дукхагIа да планагIа —500—600 центнер.

Дешна дош дизаш ихочачадар духьа чIоагIа лард елзар чубаьлар болча дукхахьна: гептара хьалха забьабар. Кертера обработка ише шортта тувааш тайсар, гуйра чакхйолаш хий дехьаш болча III. Шамидовех Х. Эдильхановех верригача кхай тIа тIедидал чуйлаиташ хий дикагIа хьежийта гIийрлаг тайп партбюро, итгалгIа пятилетка чакхйолача мера кхоачашдаьнна хьалхашца дехкараш кхоачашдора тIабераьбь лелабаьб болх. Социалистически доалаьхьеш ловцаьнна (слет) денкхо-рен паччахьалкхенга дохкарен совхозе.

Совхозе администрацеца цхьана партийни организице чакхдоаг бе-беча къамел болча къаьхьегамхоша коллективе-ца бертIаба болх бара тIелерадьа гIулакхаш. Кадраш кийчьара боарам лаьхIара уьлта тIайохийт. 1979 — 80 дIадаьр шера Iомийча бакъдаьдарш делладу 20 сан, сом делладу 25. эгIа декхарцоша 15 сан. совхозе яхача механизаторий курсашца 25 трактористе.

Совхозе дика вIашгIехьбаьлххий халхьа тIехьоамча-ной болх. Халхье тIехьоамча-на группа председатель ца коммунист Бакриев Лача. Халхье тIехьоамхой группайн постийн балха лостам тел. партбюро, администрацена новкъостад ду къаьхьегама дисциплина ца телхаьйтар, социалистически доалаьхьеш ха да еттийар духьа профилактически болх бу.

Верригаш а 54 сат ва халкъе тIехьоамча группашкеи поставшкеи. Халхье тIехьоамхой балха пе кулгалдеи тIаийца решенеш кхоачашкIор дикагIа хьежийта гIийрлаг тайп партбюро, итгалгIа пятилетка чакхйолача мера кхоачашдаьнна хьалхашца дехкараш кхоачашдора тIабераьбь лелабаьб болх. Социалистически доалаьхьеш ловцаьнна (слет) денкхо-рен паччахьалкхенга дохкарен совхоз

Спорта хоамаш

РЕСПУБЛИКА КУБКАШ ЯЬХАР

Дlаlаlхача шоаттех кliрчаня дешошка шташта, аlеш республика кубок яьхьара яьхьаш жиlар. Цига лаьца лоацаш бар «Динамо», «Урожай», «Труд», «Спартак» яха спортчаш сих-тиеттаза. Нохч-Гlалгlай министерствон спортчаш школаш (ДЮСШ).

Кубок «Динамога» яьхьар — Шолгlачу пчаь «Трудгаь», яхоалгlча мотт-тиге — «Урожай».

Дика аьттув бальбар динамовца Хурсан Идриса. Ахьхьарча лоаьле юьхьера результат: 305 килограмм йолаш шташта а аlаь кхтало яьхьаш цо. Идрисс стайер категорашта юкъе кхоь Нохч-Гlалгlайчен рекорд.

* * *

27—28 декабрь чакхьалар чоь лоlмезlга яlалтохарг-тгlа латаш республика муьбен яьхьара яьхьаш. Цига къаьсаенна яр «Спартак», «Урожай», «Буревестник», «Трудовые резервы» яхача ДСО-ш Гудермесан районен командаш. Кубок «Трудовые резервы» яхача ДСО командо яьхьар, шолгlалгlен яхьа-гlеи мотт-тиге «Урожая», «Спартака», викалашка яхьаьар.

●

ХЬАЛХА Я БОЛХАЙ КОМАНДАШ

Волейбозах лоаьш Нохч-Гlалгlай облсовпрофа кубок яьхьара республикен город Грозненан мэлча кхаьа а хьалгlаьха а дукха командаш ер шиъаьла къаьсаенна.

Мэлча яьхьа командашта юкъе кубок «Красный молот» вахара волейболисташа яьхьар. Шоллагlеи яхьалагlеи мотт-тиге шоайла а йайъар Серноводскерча юртобехама техникумерча студенташ кхаьа № 4 йолча городерча больница дорашца.

Яхьалъяьа командашта юкъе кубок яьхьара вlашаглlескхиттар В. И. Ленина цlерагlен «Автоспецоборудование» лаьтта заводан волейболисташ. Счет 2:0 а йолаш тоттара. Лаьмна цlерагlча заводе командо яьхьар. Цара тга яьхьар кубок.

●

ДУНЕН ХАЛХЬАШТА ЮКЪЕРА КЛАССА МАСТЕР

Ужк деношка город Липецке дlаьхьоьл яр вай мехка еза яхаетача хьаькалаеча СССР спорта мастера, СССР заслуженаха тренера Сварре Янса хетаяь Ерригсконин турнир. Цига лаьца лоацаш бар мастасайча сезонан республикан-ера 200 сом-ца шташтехь. Царна тоьхье бар «Труд» шташта Нохч-Гlалгlайчаьчера ДСО вимаьлаш. 75 килограмм дооал йолча шташтисташа яьхьа-гlеи аьттув бальбар облсовета тренера Хамилов Вахьпа. Катеха цо вlайнр 150 кг кlалъубгlа тетта — 180 кг. Иштта двоеборьех 330 килограмм дооал долу шташта а аlаь, цо яьхьаш-Ярр дунен халхьашта юкъера класса мастера норматив.

Многоборьех йолча сумах яхоалгlача мотт-тиге яьхьаш цо. Яхье дика аьттув бальбар ахьаькха—Товсултанов Ваппе (100 кг). Катеха 165 килограмма хьалъубгlа тетта 220 килограмм аlаь, многоборьех 385 килограмм дооал долу шташта а аlаь, цо яьхьаш яхоалгlа йолча призовой мотт-тиге.

Б. АБАДИЕВ.

КИРГИЗСКИ ССР. Тянь-Шаня хоаматна уллера Иссык-Куль яхача ши бери бодаделча Ваппа Бистерча салиторешан-селоlча «Геологияна хlара мара вовлаш могашал тоьйеш хуьв йиьш вазраш вах.

СУРТА ТIА: Пlер-Дале метара яьхьа Керданча шерача дакъалъаш биьнаб салюбаш бараш, яьхьа цар могашал «Гlоаттlа хилар ше лоаш вовза дIа а хийца».

Н. ЖИГАНОВА сурт. ТАСС фотохроника.

Театр—юрташка

Декабрь бетта тlехьажга кlира Наьсарен районна хьалхагlмой болчу хьоашагlта яха ткх спектакль а тайта сIаенай Нурадилов Хаммасий цlерагlча Нохч-Гlалгlай паччахьалкхен драматически театра гlалгlай труппа. Цу деношка цун «Са кIаьнка» спектакlага хьожаш бар Вурокlалхарг. Знаменский-Юртара. Наьрахерча цlьа-эзарн ах ваьрш гаргга шех.

—Гирихан ГАГИЕВ

ЛОАЦЦА ДУВЦАРАШ

Сахьат

Сахьат дилла е кинъ бош да. Дилла а лаьлла да цун ца-гаш. Вlашъа ба сахьате кинъ. Шенкха а яхоачалгlерг-болеш бач из. Са вазар яхоачаделча а яхоачалгlербеш. Со аийей аийей вазар яхоачаделча а..

«Ха» яхача паччахьа вина да сахьат. Шийца бегаш бай-тина дац из паччахь. Цунъца, цун вичлаца барата тила гlерг со. Пlанкъа мара сахьате дlа-зъоьш болча бIаьхче, сий долча наьха тlа сий хар йогге вlашtlенхьардгаш са.

Техник

Хlинзар техникаш къаьлъа до хоош я. Лела а мог дагаш. Вlаргаш дlакъуьла а хоз ъо-дилла а лаьлла да цун ца-дер тlена дац вlанна ду тlаьр-чера техникаш. Цхьабакъа, со доьллаш яц уж. Дагаш а дац цар: дlаъа, дукха дагош дер-гlерг-хlинца. яхоалгlа дагге-луш, эгланзар хlинца лаьлла-лаш дола дагош. Сага гlо эцъна мотте — гlо дерзаш цер. Вовзача вlаргаш тий дlадаккхарг-ш, мехкенчаьчера мехка чlагlан яхоадеорг-ш. Яхоадергаш шоаш техникаш йолаеш-да, шоашта са чудовлаера.

Лоа делх

Лоа дела... Хоза лоа, сийрде лоа, дика лоа... Из хозан сийрде-ш долга вlаргаша гуш да. Хlинца, санна хоз вайна из дика долга! Сийрда доледа-ш хоз. Дикадер мара хинаш сийрде. Дикача мара хьекхалаш сордало. Цун соагlа, «боргаша дукха везе, дика ва» салош ма дий. Лоа-м дукха деза боргаша. Лайеш хозларш Iаненашу царна, дагарга лаьтта.

Пlер-Дале а лайеш уэнйт бе-ршта кlарч цlаета ялха хьалсагар духье... Ала дац, камьера-ца да лоа — хозе лоа, сийрде лоа, дика лоа! Йийце воргавоцаш а лай камьершал... Лечаханна камьерша на из: карда ялят хьалхедар духье ле. Вайга малых вилийтар духье...

Иштта де-кх лоа, дерриге дуне сибрдалъяьча делкеш латта лоа. Бlаьстн дагахьийт цо, шиъ чоаппашца эзар тоха ха... Сийрде хул лоа делкеча хана...

Наха юкъера гlулакхаш

Наха юкъера гlулакхаш дилла е хилар безаман Iмаргаш. Цхьана шIиннарен нIирчен хул уж. Фу безьен долеш! Сага ший сагал дизза кхета ца дер бакъен долаш. Сага ша сег волга дизза хьетадерг. Пlер-тергалдар из шийна Iоттар мал ва-ьлла юха Iоттар а. Во шIаьке а хьадаргаш, лаьтта Iоттара дуьхьала Iоттар мел ачаяхана.

«Ха» яхача паччахьа вина да сахьат. Шийца бегаш бай-тина дац из паччахь. Цунъца, цун вичлаца барата тила гlерг со. Пlанкъа мара сахьате дlа-зъоьш болча бIаьхче, сий долча наьха тlа сий хар йогге вlашtlенхьардгаш са.

Юрий ЛЮБИЧЕВ. (АПИ).

Сезона-81 кийчуш

МИШТАД ХЬА ГIУЛАКХ, «ТЕРЕК»?

Хlинца шин бутт бехаш латт «А» классе шоллагlча дитт чуйпаргlаша футбольни командашта юкъе хlинца тlехьажга мастаи чакхьыр-ша. «Мишта шийлу вергача сезонага «Терек», фух команде-ра кердо, миштай цун пла-нашт?» Уж хетараш долаш дац шолгlа мест-паста уж ре-дацаеш.

...С. Орджоникидзе цlерагlча стадионе да тхо. Яьсса я трибунаш. Дечьа сеха бIаргагу гlаттlа. тренировкаш ешаш ешаш болча. Цул тlехьагlа Венгре баха лерхl футболисташа.

Алексей Алексеевич, дешара тренировочни про-цесс лерттlа чакхьяьхара новьхарце ешаш ду?

— Духха да тхо хьоастадаиза дола дешаш. Хlинца вовш эт командна тренировкаш чакхьяха мотт-тиг. С. Орджоникидзе цlерагlча стадионера дагаеной маьлла гlеттара хоча хьаже из дешара-тренировочни база ю. ...

— Состав вlашглlолчача малагlа халонаш дуьхьала уьтт команда кулгалхочиг?

— Шолгlачу Волга хьаькгара-ш цо. 1977 шера из ешаш ена хилар вай чех. Вина шийлаш гlаглlай йоl Лазаринаш дешаре. Хlара да массаза дола дукхагlа ешаларга болгарски йоl гlаглlай де-шиъ цlерагlча Болгарски Халкъа Республике экскурсе.

— Тхо вlаша довзар хи-лар «Абхазия» яхача тепло-хода тlа, — яхиш загалуьо Мареме, — Соца гlаьна йоаш-ша цо цхьаькхъа хина таг-гlешта бlаргаьжаш латтар, юкъера дегlара йоl. Мишта делар а ца ховш хъамаьл хоттадалар. Пlейла къа-мьелах соца хьара из Пазар-радиик яхача Болгаперча городе яхаш хилар а цу горо-дерча политехнически инсти-тута яхоалгlча курсе дешаш хилар а. Йоlо цьыпр бу-пар ярсий мотт. Ший цlи Ла-зарина а, аьлла, ше хьабо-шийтар йоlо. Иштта дlадоу-делар болгарски йоlга Лаза-ринан гlаглlай йоlга Мареме-ца дуттагlеи. Чехия чакхьялхар Мареме отпуск. Лазаринас ша шин гарагера яхьа боьшитар. Вездер Ла-йийцар гlаглlай йоl Лазарин-най дас. ваиас. Шолгlа вlаш-гlакхасташ цар дола делар Лазаринан отпуске йолча Ба-ьлла Нохч-Гlалгlайчене йоа-гlерйолаш. Ший дош яхоа-чашдар цо. 1977 шера из ена хилар вай чех. Вина шийлаш гlаглlай йоl Лазаринаш Лазаринас дешаре. Хlара да массаза дола дукхагlа ешало-ра болгарски йоl гlаглlай де-шиъ цlерагlча Болгарски Халкъа Республике экскурсе. Цо-ьыпр бупар ярсий мотт. Ший цlи Лазарина а, аьлла, ше хьабо-

НЕШАШ

Дуьх шу хьалха Барахоевгlар дезала дагадацар, газ-маргча Болгарера йоl — Атанасова Лазаринас шийлаш дезаш сахьа гlатара а хlинца ешаргlча ашна. Дуьх шу хьал-ха, 1976 шера, цу хlинца Грозненера № 15 волча шко-ла-интерната йоаннгlа йоl пионерйолаш Барахоева Iуьмара Мареме, яьхьий яхар тур-истическа-путевкагlа Болгарски Халкъа Республике экскурсе.

— Тха вlаша довзар хи-лар «Абхазия» яхача тепло-хода тlа, — яхиш загалуьо Мареме, — Соца гlаьна шоаш-ша цоьхьаькха хина таг-гlешта бlаргаьжаш латтар, юкъера дегlара йоl. Мишта делар а ца ховш хъамаьл хоттадалар. Пlейла къа-мьелах соца хьара из Пазар-радиик яхача Болгаперча городе яхаш хилар а цу горо-дерча политехнически инсти-тута яхоалгlча курсе дешаш хилар а. Йоlо цьыпр бу-пар ярсий мотт. Ший цlи Ла-зарина а, аьлла, ше хьабо-шийтар йоlо. Иштта дlадоу-делар болгарски йоlга Лаза-ринан гlаглlай йоlга Мареме-ца дуттагlеи. Чехия чакхьялхар Мареме отпуск. Лазаринас ша шин гарагера яхьа боьшитар. Вездер Ла-йийцар гlаглlай йоl Лазарин-най дас. ваиас. Шолгlа вlаш-гlакхасташ цар дола делар Лазаринан отпуске йолчу Ба-ьлла Нохч-Гlалгlайчене йоа-гlерйолаш. Ший дош яхоа-чашдар цо. 1977 шера из ена хилар вай чех. Вина шийлаш гlаглlай йоl Лазарин